

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/165/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312216892
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4312216892.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s. r. o. so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený Fridrich Paľko, s. r. o. so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti odporcovi: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR so sídlom v Bratislave, Župné nám. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 15. októbra 2013 č. k. 9C/84/2013-35, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh zamietol a odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 4 ods. 1 písm. a) bod. 1, § 5 ods. 1, 3, § 9 ods. 1, 2, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, 3, § 19 ods. 1, 3 zák. č. 514/2003 Z. z., § 41 ods. 1, 2, § 44 ods. 2 zák. č. 233/1995 Z. z., ako aj vykonaným dokazovaním, na základe ktorého zistil, že žiadosť o udelenie poverenia bola podaná dňa 28. 05. 2010 a o návrhu na vydanie poverenia exekučný súd rozhodol dňa 25. 10. 2010 vydaním poverenia. Pred vydaním poverenia exekučný súd vyzýval oprávneného na zaslanie zmluvy o úvere. V súvislosti s vyjadrením odporcu o aplikácii ustanovení § 43 ods. 1 OSP vzhľadom na zmätočnosť návrhu navrhovateľa, uviedol, že návrh spĺňal náležitosti v zmysle § 43 OSP a zákona č. 233/1995 Z. z. platného v čase podania návrhu. Okrem toho mal za to, že nárok na náhradu škody nie je premlčaný a vo veci rozhodoval po uplynutí šesťmesačnej lehoty od prijatia žiadosti odporcom, žalobu tak už nemohol považovať za predčasnú. Navrhovateľ sa domáhal škody výlučne za nesprávny úradný postup z dôvodu, že k vydaniu poverenia nedošlo v zákonnej 15 dňovej lehote. Súd prvého stupňa v tomto prípade neskúmal, či prišlo k prieťahom v konaní, ale zisťoval, či došlo k nedodržaniu zákonnej lehoty, z akého dôvodu a či je to dôvod na náhradu škody, resp. či vôbec nejaká škoda vznikla. Mal pritom za to, že k vydávaniu poverení na základe exekučného titulu rozhodcovského rozsudku dochádzalo a dochádza podľa § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku. Zdôraznil, že nárok na náhradu škody si navrhovateľ uplatňoval výlučne podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z. z., keď podľa neho príslušný súd svojim postupom porušil povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, resp. bez zbytočných prieťahov v konaní. Ohľadne prípadného prieťahu sa nevedelo žiadne disciplinárne konanie, neriešila sťažnosť na prieťahy v konaní, nerozhodol Ústavný súd Slovenskej republiky, či Európsky súd pre ľudské práva. V zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v súčasnom znení mal za to, že len takéto podklady by boli relevantné pre priznanie náhrady škody. Navyiac, navrhovateľ tvrdil, že poverenie bolo vydané po 16 mesiacoch, ktorá skutočnosť nebola pravdivá, nakoľko súd vydal poverenie po 5 mesiacoch. Táto skutočnosť však sama osebe neznamenala automaticky vznik škody, pretože v danom prípade lehota 15 dní na vydanie poverenia neplatila s poukazom na exekučný titul - rozhodcovský rozsudok. V predmetnej veci, z ktorej sa navrhovateľ domáhal náhrady škody, bol exekučným titulom rozhodcovský rozsudok. Účastníkom exekučného konania rozhodnutím v uvedených lehotách nevznikol stav právnej neistoty. Navrhovateľom uvádzaná majetková škoda nebola v konaní okrem tvrdenia navrhovateľa preukázaná, jej vyčíslenie paušalizáciou reálnych vecných nákladov, spočívajúcich v administratívnych výdajoch,

funkčných výdajoch, mzdových výdajoch a výdajoch spojených so stratou času zamestnanca, bolo podľa súdu nepreukázané, nezdôvodnené a navrhovateľ neprodukoval žiadne dôkazy preukazujúce ním uvádzanú škodu. Okrem toho nevidel dôvod, aby sa nejakou výškou škody vôbec zaoberal, keďže mal za to, že k vzniku škody ani nedošlo, ako ani v konaní nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom navrhovateľom tvrdenej škody. Nesprávny úradný postup nesmie mať svoj bezprostredný výraz vo vydanom rozhodnutí (rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/24/04). Takéhoto nároku by sa poškodený mohol domáhať podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., čo však navrhovateľ vyslovene vylúčil, a to len v prípade, že by bolo rozhodnutie exekučného súdu nezákonné, čo sa nepreukázalo. O trovách konania následne súd prvého stupňa rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že odporcovi, ktorý mal vo veci úspech, nepriznal náhradu trov konania, keďže žiadne nešpecifikoval a žiadne mu nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ, odôvodniac ho tým, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, ako aj vytýkal neúplne zistený skutkový stav veci, pretože súd prvého stupňa nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, a tiež bol toho názoru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. K dôvodom odvolania bližšie uviedol, že zásadne namieta skutočnosť, že súd rozhodol v merite veci na základe "inšpirácie" novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nebolo podľa neho možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenie zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústreďeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia a takéto rozhodnutie musí byť zrušené. Súd bol viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zák. č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom ustanovenia § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení zák. č. 412/2012 Z. z. Súd svojim rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Okrem toho namietal, že súd vytvára konštrukciu, podľa ktorej je nárok navrhovateľa na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy anulovaný značnou nedôveryhodnosťou údajov. Súd nemohol podľa neho založiť odôvodnenie o zániku nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom na nedôveryhodnosti údajov. Navrhovateľ nemal k dispozícii súdny spis exekučného súdu, a tak mohol niektoré skutočnosti len usudzovať a to podľa sekundárnych prejavov, ktoré mal v realite. Preto aj ako dôkaz označil exekučný spis a žiadal, aby boli použité v ňom obsiahnuté listiny. Samotná nedôveryhodnosť údajov nemohla nič zmeniť na fakte, že zo strany štátneho orgánu došlo k nesprávnemu úradnému postupu a to preto, že rozhodnutie nebolo vydané v zákonom stanovenej lehote. Ďalej namietal, že súd vôbec nevysvetlil, prečo zastal názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Mal za to, že právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktoré bolo z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Exekučný súd rozhodoval o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, s čím nemal nič spoločné rozhodcovský súd. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného. V poslednej časti svojho odvolania vytýkal, že súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd mal podľa neho aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda boli neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nebolo možné založiť meritórne rozhodnutie. Navyše, súd svojimi úvahami úplne negoval doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá bola základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory, ako napr. nárast ekonomickej trestnej činnosti, rozsah nevybavenej súdnej agendy a pod. Štrasburský súd tiež uviedol, že dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok takým spôsobom, aby vyhovel požiadavkám článku 6 ods. 1, zahrňujúc aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote. S poukazom na uvedenú argumentáciu a vytknuté procesné chyby žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Písomné vyjadrenie k odvolaniu navrhovateľa podané nebolo.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1 OSP bez prejednaní na nariadenom odvolacom pojednávaní a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné, preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) OSP zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Navrhovateľ sa v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 9C 84/2012 domáhal náhrady škody v sume 125 eur a z titulu nemajetkovej ujmy sumy 880 eur. Svoj nárok odvodzoval od nesprávneho úradného postupu súdu v konaní vedenom na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 7Er/319/2010 (EX 4362/10), v ktorom ako povinný vystupoval I. I. a exekučným titulom v tejto veci bol rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zo dňa 15. 03. 2010 sp. zn. 00004/10, zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská, a. s., Bratislava. Žiadosť o udelenie poverenia v danej veci bola na súde podaná dňa 28. 05. 2010 a Okresný súd Levice dňa 25. 10. 2010 poveril vykonaním exekúcie v prospech oprávneného Pohotovosť, s. r. o., Bratislava, Pribinova 25, súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, Bratislava, Záhradnícka 62. Medzitým vyzýval oprávneného cestou súdneho exekútora o doručenie zmluvy o úvere, ktorá bola exekučnému súdu doručená až dňa 16. 09. 2010.

Podľa § 212 ods. 1 OSP odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré účastník môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 212 ods. 2 vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. Na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliadne odvolací súd len vtedy, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. To znamená, že pokiaľ sa v konaní pred súdom prvého stupňa síce vyskytli vady, ale ktoré nemali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, potom odvolací súd na tieto vady neprihliadne.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (napr. II. ÚS 383/06).

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (napr. II. ÚS 85/06).

Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESĽP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Rovnako sa vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze III. ÚS 119/03-30. Vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená vo vyššie citovanom ustanovení.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Odvolací súd po preskúmaní veci a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa, spočívajúce v namietaní odňatia možnosti konať pred súdom, ako aj v nesprávnom právnom posúdení veci (aplikácie ustanovenia § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. podľa novej právnej úpravy platnej v znení po prijatí zák. č. 412/2012 Z. z.), je dôvodné. Súd prvého stupňa na danú vec, napriek tomu, že navrhovateľ nesprávny úradný postup odvodzuje od exekučného konania začatého dňa 28. 04. 2010, kedy bol u súdneho exekútora spísaný návrh na vykonanie exekúcie (teda v čase účinnosti zák. č. 514/2003 Z. z. pred novelou zák. č. 412/2012 Z. z.) aplikoval znenie zák. č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01. 01. 2013, teda po novele zák. č. 412/2012 Z. z., vrátane ustanovenia § 9 ods. 2, ktoré v odvolaní namietal navrhovateľ. Súd prvého stupňa tak aplikoval princíp retroaktivity, a teda vec nesprávne právne posúdil. Zákon č. 514/2003 Z. z. súd prvého stupňa pritom citoval bez toho, aby uviedol, v ktorom znení ho cituje. Rovnako súd prvého stupňa nesprávne aplikoval ustanovenie § 19 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., keď opätovne, aplikujúc princíp retroaktivity, nesprávne aplikoval ustanovenie § 19 ods. 1 účinné po 01. 01. 2013 novelou č. 412/2012 Z. z., ako aj nesprávne uviedol, že v danom prípade lehota 15 dní na vydanie poverenia neplatila s poukazom na exekučný titul - rozhodcovský rozsudok, keďže návrh na vykonanie exekúcie bol spísaný dňa 28. 04. 2010. Súd prvého stupňa teda vec nesprávne právne posúdil a jeho rozhodnutie tak nie je riadne odôvodnené a je z tohto dôvodu zmätočné. Takýmto postupom súdu sa navrhovateľovi odňala možnosť konať pred súdom. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.